

LA MUSICA de Marguerite Duras

Am asistat la o scurtă dramă, mijlocită de televiziune, ce se epuizează între două personaje care nu mai doresc să se cunoască. Un soț și o soție, aflați în divorț, legați, acum, sufletește, fiecare, de altă persoană, se reîntîlnesc pentru a pune la punct unele detalii. Dialogul se leagă greu, fiecare îl cercetează cu precauție pe celălalt, simțindu-se străin, dorind apropierea, însă înstrăinându-se cu fiecare clipă ce trece, cu fiecare frază rostită cu teama de a nu brusca un sentiment defunct, poate al dragostei lor închise în amintirea fiecăruia, e drept, nu mai puțin reală, dar altfel. Această „altfelitate” (termenul aparține lui Dimitrie Cantemir, și mi se pare mai exact decât „alteritate”, pentru că implică nu deosebirea substanței în devenire, ci una în esență), această altfelitate i-a înstrăinat unul de altul, dar nu pină a se înstrăina fiecare de sine. Dialogul în stare născândă dezvăluie tocmai trista neînțelegere a doi oameni care au tăcut prea mult, provocându-se unul pe altul cu semnificațiile ambigue ale tăcerii, într-o viață în doi, ce s-ar fi dorit clară. Piesa este expresia, totuși, a unor stări postdramatice. Drama necomunicării avusese loc, acum asistăm doar la ratarea unei încercări, prea târziu, de a se regăsi, de a se explica — explicații pe jumătate, ezitante. Trecutul se clarifică, dar pentru a pregăti un viitor plin de echivoc.

Spectacolul Olimpiei Arghir este expresia unei înțelegeri adecvate a semnificațiilor subtextului. Desigur, ea a avut și șansa să utilizeze doi actori inteligenți: Ion Caramitru și Cristina Deleanu, care au știut să acorde dramatism unui dialog, cum am spus, lipsit de dramă, ridicînd la rangul de fapt de artă ceea ce ar fi putut să rămână un simplu fapt divers.

MIRACOLUL

dramatizare după o novelă de Charles Langelaan

Miracolul e o șarjă împotriva exploatarei sentimentului religios. Un umil voiajor comercial se folosește de un acci-

dent de tren pentru a escroca societatea căilor ferate. Pentru aceasta, el simulează o psihoză cu repercusiuni psihomotorii. E ajutat și de incompetența unui medic psihiatru. Planul e simplu: după ce va încasa suma de bani de la Societatea de asigurări, să se „vindece printr-o minune”, într-un loc de pelerinaj al credincioșilor. Inscenarea i-ar fi reușit pe deplin dacă reporterul TV, interesat să facă public cazul, nu ar fi uitat, intenționat, o cameră de luat vederi în odaia „bolnavului”, care, desigur, lăsat singur, își desmoște picioarele „paralizate”, ținute prea mult în inactivitate. Dar asta o va afla tot după ce televiziunea înregistrează și „minunea” vindecării din „grota sfîntă”, locul de pelerinaj al tuturor oamenilor lipsiți de orice speranță.

Agentul de asigurări și reporterul TV încearcă, uniți, să-l șantajeze pe „vindecător”. Acesta apelează la judecata Cardinalului, care impacă părțile, cerîndu-i, în schimb, biectului împrișinat să propovăduiască „cuvîntul Domnului”, demonstrînd tuturor minunea care i s-a întîmplat la „grota sfîntă” administrată de biserică. E situația-limită pentru voiajorul comercial, care, dacă poate escroca o societate de căi ferate, nu poate înșela mulțimea oamenilor concreți. El dă în vileag mistificarea, prin același mijloc prin care o făcuse publică, adică prin TV.

Am avut plăcerea să-l urmărim în rolul voiajorului comercial pe Octavian Cotesco, la el acasă în roluri de disimulați, drept care am asistat la o schimbare dezinvoltă a măștilor, pe rînd joviale, grave, șirete, fals-pioase etc.

Au mai interpretat: Valeria Gagealov, o soție cam prea înfricoșată, Ion Lucian, un sumbru și bănuitor agent de asigurări, Sinka Károly, un cardinal tranzacționînd afaceri oneroase, cu ceremonia rangului său, Aurel Cioranu, un redactor-lichea simpatică și alții, în roluri minore, cu toți într-un spectacol vioi, curat, semnat de Cornel Popa.

Constantin RADU-MARIA

Cu dreptul !

Au trecut mulți ani, de cînd urmăream cu viu interes, cu aleasă bucurie, cursul de istoria teatrului universal susținut la televiziune, cu inegalabilă prestanță intelectuală, de Ion Marin Sadoveanu. Au trecut destui și de cînd eram privilegiații telespectatori-studenți ai profesorului Ion Zamfirescu, semnat al unui ciclu de istoria comediei, conceput cu rigoare științifică, cu forța de seducție a unei au-